

תחרות "בית חולים נאה ומקיים בישראל יפה" 2013

טופס הערכה - בית חולים

שם בית החולים: _____ סוג בית החולים: מרכז רפואי/מרכז לבריאות הנפש/בית חולים גריאטרי/שיקומי
 תאריך הערכה: _____ שעת ביקור: _____ שעת סיום: _____

יו"ר צוות הערכה: א. _____	שם מנהל בית החולים: _____
מעריך: ב. _____	שם מנהל אדמיניסטרטיבי: _____
מעריך: ג. _____	איש הקשר לתחרות: _____
מעריך: ד. _____	טלפון: _____ נייד: _____
מנהל/ת סניף המועצה לישראל יפה: _____	פקס: _____ טלפון מרכזיה: _____
_____	כתובת: _____
_____	דוא"ל: _____
טלפון: _____	מס' עובדים _____ מס מיטות: _____
_____	תקן איכות הסביבה (ISO 14001): יש / אין

דגשים לצוות הערכה

- הצוות יערוך שיחה מקדימה עם מנהל/נציגי בית החולים לגבי הערכות ההנהלה לתחרות. **שיחה שלא תעלה על 30 דקות.**
- צוות ההערכה יסייר בבית החולים בליווי נציגי בית החולים ובנוסף יבקש לסייר ולהתרשם ממחלקות ואגפים שלא ע"פ תכנון המארחים.
- כיסוי כל הקבוצות בטופס ההערכה הכרחי. במידה ואחד מנושאי ההערכה לא קיים יש לרשום לא ישים ולנמק.
- **יש להקיף בעיגול את אחד הציונים.**
- רשום את מס' הנקודות שהענקת לכל קטגוריה. **הוסף לכל קבוצה "הערות ונימוקים" בהרחבה.**
- עמודות פירוט הנושא לא נועדו לנקד כל עמודה בנפרד אלא **לשם סימון (כוכבית) בעמודה הרלוונטית** והפניה להערות לשם פירוט, **כשהניקוד אינו מקסימלי.**
- נושאי המיקוד להערכה:
  - ✓ חזות בית החולים.
  - ✓ גינון טיפולי
  - ✓ מרפאות חוץ ומחלקות אשפוז
  - ✓ שירותים, משק ורווחה
  - ✓ איכות הסביבה – התנהלות מקיימת ותרומה לקהילה.
- בטופס המסכם יש לרשום את הציון המסכם וכן את דירוג כוכבי היופי שנתנו לבית החולים.
- ניתן לצרף דף מלווה לשם הרחבת נימוקי צוות ההערכה.
- יש לצרף חומר **על גבי דיסק או כל מדיה דיגיטאלית אחרת** המתעד פעילות של איכות הסביבה ותרומה לקהילה המתייחסים לשנת ההערכה

אין להעריך בציון 100 מרכז רפואי/בית חולים, שיש לגביו **הערות שליליות** באחד או יותר מהסעיפים. מרכז רפואי/בית חולים שיקבל ציון 100 (מנומק) – יעלה לשלב הגמר ויתמודד על דגל היופי (בהתאם לתקנון).

קבוצה מס' 1: חזות בית החולים

סה"כ ניקוד: 100
יש לשים לב לניקוד

סה"כ ניקוד	קריטריונים להערכה			דגשים	נושא להערכה	
	טיפוח, יופי ואסתטיקה סביבתי	תחזוקה, שימור ותקינות	ניקיון			
0,1,3,5				נגישות לנכים	שער כניסה	
0,2,4,6,8,10					חיזונית המבנה/ים	
0,1,3,5				מצאי	תאורה	
0,1,3,5					חניה (כולל חניה נכים)	
0,1,3,5					גדר	
0,1,3,5					מקומות ישיבה	
0,2,4,6,8,10					שבילים נוחים להליכה ולכיסאות גלגלים	
0,2,4,6,8,10					חדרי/ מתקני אשפה	"חצר אחורית"
0,1,3,5					כניסת ספקים	
0,1,3,5					מדרגות חירום	
0,2,4,6,8,10				פינות מוצלות	חיזוני	
0,1,3,5				פיזור ברחבי בית החולים	פנימי	
0,1,3,5					מודיעין	
0,1,3,5				מדרגות חירום, מעלית, משרדי הנהלה וכו'	שילוט ייעודי	
0,1,3,5				למעט במקום ייעודי – מחוץ למבנה (קירוי-גשם)	איסור עישון	
0,1,3,5					שילוט חדרים	
	סה"כ ניקוד					

הערות ונימוקים:

קבוצה מס' 2: גינון טיפולי (היכן שקיים)

סה"כ ניקוד: 100
יש לשים לב לניקוד

סה"כ ניקוד	פירוט הנושא			דגשים	נושא להערכה
	טיפוח, יופי ואסתטיקה סביבתית	תחזוקה, שימור ותקינות	ניקיון		
0,1,5,7,9,11,13,15					חזות מבנה הגינה הטיפולית (פאטיו, חממה, פרגולה, גינה)
0,2,4,6,8,10				מותאמת אוכלוסיה ומוגבלויות	נגישות (שבילים, מעברים, ריצוף וכו')
0,2,4,6,8,10				הצללה	תאורה וקירוי
0,2,4,6,8,10				מותאמים אוכלוסיה ומוגבלויות	מדפים/שולחנות/ ערוגות/ ערוגות מוגבהות
0,1,5,7,9,11,13,15				מותאמת אוכלוסיה	פינות ישיבה
0,2,4,6,8,10				מותאמי אוכלוסיה ומגוון	אביזרים ועזרי עבודה
0,2,4,6,8,10	סוגי צמחים: עונתיים, תבלינים, ירקות			מגוון צמחיה	
0,2,4,6,8,10	מגוון/מותאמת אוכלוסיה/היקף שבועי			תוכניות ופעילויות	
0,2,4,6,8,10	הכשרה בסיסית, השתתפות בימי עיון			מדריכים (כ"א)	
	סה"כ ניקוד				

הערות ונימוקים:

קבוצה מס' 3: מיון, מרפאות חוץ ומחלקות אשפוז

סה"כ ניקוד: 100
יש לשים לב לניקוד

בסעיף של מח' אשפוז יש לתת ציון למח' לפי סוג בית החולים

סה"כ ניקוד	קריטריונים להערכה			דגשים	נושא להערכה		
	טיפוח, יופי ואסתטיקה סביבתי	תחזוקה, שימור ותקינות	ניקיון				
0,2,4,6,8,10					קבלה ושחרור מאושפזים	מיון/מסדרונות ואולמות המתנה	
0,1,3,5					מקומות המתנה		
0,1,3,5				צינעת הפרט (פרטיות) בהיבט הטיפולי וכבוד האדם	חדרי טיפולים		
0,1,3,5				כולל התאמה לנכים	חדרי שירותים		
0,1,3,5					קישוטי קירות		
0,1,3,5				כמענה בטיחותי לנכים ומוגבלי נידוד	דלתות ומעברים	בטיחות	
0,1,3,5					מעקות תמיכה ופסים		
0,2,4,6,8,10					משרד קבלה	מרפאות חוץ	
0,1,3,5					מקומות המתנה		
0,1,3,5					סידורי פרטיות/ חדרי טיפולים		
0,1,3,5					שירותי יום למטופלים חיצוניים		
0,1,3,5				כולל התאמה לנכים.	חדרי שירותים		
0,2,4,6,8,10					מבוגרים	מרכז רפואי	מחלקות אישפוז (בחירה אחת בהתאם לסוג בית החולים)
					יולדות		
					ילדים		
0,2,4,6,8,10				*תחנת אחות, *חדרי מטופלים/ אשפוז	מח' גריאטרית	גריאטרי/ שיקומי	
	0,2,4,6,8,10			*מקומות איחסון	סיעודי/שיקומי		
					*לחצני מצוקה *אמבטיה		
0,2,4,6,8,10				מותאמת לנכים *פינת משחקים *מקומות המתנה	מח' מבוגרים (פתוחה / סגירה)	בריאות הנפש	
					מח' ילדים ונוער		
					יחידת תשושים		
	סה"כ ניקוד						

הערות ונימוקים:

קבוצה מס' 4: שירותים, משק ורווחה

סה"כ ניקוד: 100
יש לשים לב לניקוד

סה"כ ניקוד	קריטריונים להערכה			דגשים	נושא להערכה	
	טיפוח, יופי ואסתטיקה סביבתי	תחזוקה, שימור ותקינות	ניקיון			
0,2,4,6,8,10					מיזוג אוויר	אנרגיה
0,2,4,6,8,10					מרכז חום	
0,2,4,6,8,10					אספקת חשמל (חירום)	
0,2,4,6,8,10					מטבח	הסעדה
0,2,4,6,8,10				התאמה לצורכי האוכלוסיה	חדר אוכל	
0,2,4,6,8,10				פיזור	תאי טלפון ציבוריים	שירותים חיוניים
0,2,4,6,8,10					מתקני מים, מכונות שתיה ומזון	
0,2,4,6,8,10					מרחב מוגן	
0,2,4,6,8,10					בית כנסת	
0,2,4,6,8,10					מכבסה	
	סה"כ ניקוד					

הערות ונימוקים:

קבוצה מס' 5: איכות הסביבה - התנהלות לקיימות ותרומה לקהילה

מחייב הצגת תיעוד לשנת ההערכה (ראה הסבר בנספח א' המצורף)

סה"כ ניקוד: 100
יש לשים לב לניקוד

נושא להערכה	קריטריונים להערכה	סה"כ ניקוד
התייעלות אנרגטית	קיום מערכת ניהול אנרגיה: איסוף נתונים, מעקב, בקרה ויישום ממצאי מנגנון הבקרה – אחרי צריכת האנרגיה.	0,1,3,5
	תאורה ואיוורור טיבעיים בהתאם לאפשרויות המבנה	0,1,3,5
	שימוש בנורות חסכוניות (לפחות 30% מהמצאי)	0,2,4,6,8,10
	שילוט תזכורת לכיבוי חשמל או עיניות/חיישני בקרה (מיזוג, תאורה, מיחשוב)	0,2,4,6,8,10
פעולות לחסכון במים	מערכת לניהול ובקרת מים: איסוף נתונים, מעקב	0,1,3,5
	חסכמים, מיכלי הדחה דו-כמותיים, שילוט למודעות ולעידוד חסכון במים	0,2,4,6,8,10
	צמחיה חסכונית במים	0,1,3,5
צמצום והפרדת פסולת	הפרדת אשפה יבשה למיחזור (נייר, קרטון, פלסטיק, סוללות, פסולת אלקטרונית ועוד)	0,1,3,5
	פעילות לחסכון בנייר: <ul style="list-style-type: none"> שימוש בדוא"ל במקום דואר רגיל צילום והדפסה דו-צידיים שימוש חוזר בנייר מעבר להנפקת וקבלת חשבוניות דיגיטליות 	0,1,3,5
	פינוי אשפה רפואית ביולוגית	0,1,3,5
	שימוש בחומרים שפגיעתם בסביבה פחותה (חומרי ניקוי, הדברה, דבקים, פלסטיק מתכלה ועוד).	0,1,3,5
	שימוש בכלים/מעטפות רב-פעמיים	0,1,3,5
	עידוד שימוש בתחבורה ציבורית (למשל החזר עבור "חופשי-חודשי")	0,1,3,5
עידוד שימוש בתחבורה חלופית	הסעות מרוכזות לעובדים	0,1,3,5
	<ul style="list-style-type: none"> מינוי אחראי איכות הסביבה פרסום הפעילות באתר האינטרנט או במשרדי ההנהלה פעילויות הסברה והטמעה לעובדים ושילובם בתהליך התחרות פרסום התחרות 	0,1,3,5
יוזמות אחרות	תרומה לקהילה: העסקת עובדים בעלי מוגבלויות תרומות כספיות, פעילות התנדבות של העובדים ועוד.	0,2,4,6,8,10
	סה"כ ניקוד	

הערות ונימוקים:

הערות מסכמות (כולל סיור עצמאי ללא ליווי המארחים)

סה"כ ניקוד:

סיכום הערכה: 2 כוכבי יופי 3 כוכבי יופי 4 כוכבי יופי 5 כוכבי יופי (סמן x בריבוע)
ציון: עד 74 75-86 87-97 98-100

תאריך	שם וחתימת יו"ר צוות ההערכה	שם וחתימת המעריך	שם וחתימת המעריך	שם וחתימת המעריך
_____	שם וחתימת יו"ר צוות ההערכה טל' _____	שם וחתימת המעריך טל' _____	שם וחתימת המעריך טל' _____	שם וחתימת המעריך טל' _____

בדיקת הטופס ואישורו ע"י מנהל/ת הסניף:

שם וחתימת מנהל הסניף:

תאריך:

לשימוש מטה התחרות:

הבית בתחרות: סה"כ נקודות: סה"כ כוכבי יופי: מגן על התמדה: _____
עולה לשיפוט שלב הדגל? כן/לא

הערות:

תאריך: שם וחתימה:

נספח א'

מילון מונחים לנושאי איכות הסביבה**אנרגיות מתחדשות**

- אנרגיה שהמקור להפקתה אינו מתכלה או מתחדש כל הזמן כמו השמש, הרוח, והמים.

הפרדת אשפה במקור

- האשפה אותה שאנו מייצרים ניתן לחלק לשני סוגים: אשפה רטובה (רקבובית או אורגנית) המהווה כ-40% ממשקל הפסולת הביתית וכוללת שאירי המזון וחומרים אורגניים (בד טבעי, נייר טישו ועוד) היכולים להתפרק בתהליך ביולוגי; ואשפה יבשה הכוללת חומרי אריזה ומוצרי צריכה המיוצרים מפלסטיק, זכוכית, נייר, קרטון, מתכת ועוד.

טביעת רגל אקולוגית

- מידת ההשפעה של האדם על הטבע הנמדדת ביחידות שטח. כל יצור חי צורך משאבים אשר מיוצרים בטבע ומטופלים על ידו. את פעילות הייצור והניקיון שמבצע הטבע ניתן לכמת ביחידות קרקע. למשל, כמה קרקע נדרשת לייצר את המזון לאדם אחד? כמה קרקע נדרשת על מנת לסלק את הפסולת שמייצר אדם אחד?

מוצרים שפגיעתם בסביבה פחותה

- מוצרים אשר במדד אחד או יותר מקטינים את טביעת הרגל האקולוגית שלנו. מוצרים אלו יכולים להיות עשויים מחומרים פריקים ביולוגית החוזרים אל הטבע בתום השימוש או 100% ברי מיחזור, או שבתהליך הפקתם נעשתה פגיעה מצומצמת בסביבה וכד'.
- מי נגר עילי
- מי נגר הינם מים אשר זורמים על גבי הקרקע. נגר עילי כולל את מי הגשמים והשלגים הזורמים בדרך כלל בנחלים ובנהרות. תהליך העיור (אורבניזציה) גורם לנגר רב עקב צמצום שטחי הקרקע המאפשרים חלחול מים.

מי קולחין

- מי שפכים אשר עברו טיהור ויכולים לשמש לטובת תעשייה או חקלאות (לא לצרכי מאכל). כ-290 מיליון מטרים מעוקבים לשנה של מי שפכים, המהווים כ-64% מכלל השפכים המיוצרים בארץ, מושבים להשקיית גידולים דוגמת כותנה או תחמיץ. אגירת הקולחים נעשית על ידי החדרה תת קרקעית באמצעות כ-160 מאגרי קולחין הפרוסים ברחבי הארץ.

ניהול אשפה – R's 3

- שלושת ה-R's הם הנדבכים בפירמידה המתארת שיטות לטיפול בפסולת הכוללים: הפחתה (Reduce), שימוש חוזר (Reuse) ומיחזור (Recycle).

פינוי אסבסט

- האסבסט כולל קבוצת חומרים טבעיים הנכרים במחצבות. סיבי האסבסט חזקים מאד, עמידים בפני אש, חום, קורוזיה, כח מכני, כימיקלים, ומאופיינים באורך חיים רב. יתרונות אלו בשילוב מחיר נמוך הביאו לשימוש נרחב באסבסט לבידוד תרמי, בידוד אקוסטי, וכחומר בניה ב-100 השנה האחרונות. אולם הוכח כי כאשר האסבסט מתפורר ומשחרר סיבים הוא גורם למחלות נשימתיות שונות ובעיקר לסרטן הריאות. ולכן חל איסור על השימוש באסבסט והוחל בפינוי אסבסט קיים ממקומות כמו בתי ספר ומקומות ציבוריים. בגלל הסכנה הגלומה בו יש לטפל בפנוי האסבסט בצורה מקצועית ובהתאם לחוקים ולתקנות שנקבעו בנושא.

פלסטיק/פלסטיק מתכלה

- כיום הפלסטיק הוא החומר השכיח ביותר בתעשייה והוא מחליף חומרים כמו עץ, מתכת ואבן. אולם יש לו חסרון משמעותי מאוד- לפלסטיק נדרשים מאות שנים, אם בכלל, כדי להתכלות. בשנים האחרונות פותחו סוגים שונים של פולימרים המנסים לתת מענה לבעיית ההתכלות. ניתן לחלק אותם לפי צורת הפירוק שלהם:
- פלסטיק מתפרק (OXO).
- פלסטיק מתכלה ביולוגית/מתכלה בקומפוסט.
- לאחרונה יצא בישראל תקן ל"פלסטיק מתכלה ומוצריו"

קיימות Sustainability

- אידאולוגיה הדוגלת בתפקוד תקין של החברה והסביבה הטבעית במשך שנים רבות אשר מובילה ליחסים הרמוניים בין אדם לרעהו, בינו לקהילה, למקום העבודה, למדינה, לסביבה ולעולם כולו. התהליכים המובילים למצב שכזה צריכים להיות "ברי-קיימא" – קרי תהליכים בהם משתמשים במשאבים שניתן לחדשם בקצב גדול או שווה מזה שהוא מכלה, וכך ניתן לקיימו לאורך זמן מבלי לפגוע ביכולת של הדורות הבאים לקיים את עצמם.

קומפוסט

- קומפוסט נוצר מחומר צמחי (אורגני) שמתפרק בנוכחות חמצן ובעזרת חרקים וחיידקי קרקע בתנאי חום ולחות מתאימים. בעזרתו ניתן לטייב את האדמה ולהחזיר לה חומרים המפריים אותה.

תרבות נהיגה מתחשבת בסביבה (נהיגה אקולוגית)

- אימוץ סגנון נהיגה חכם המקטין את כמות הדלק הנצרכת והמזהמים הנפלטים לאוויר ותורם גם לנהיגה בטוחה. בין המאפיינים של נהיגה אקולוגית ניתן למנות: הקפדה על לחץ אוויר בצמיגים בהתאם לעומס; הימנעות מתאוצות חזקות ובלימות פתאומיות בעזרת נהיגה מתוכננת; החניית כלי הרכב עם הפנים ליציאה אשר מאפשרת יציאה מיידית לדרך וחוסכת תמרונים עם מנוע קר המגביר את צריכת הדלק ואת פליטת המזהמים; נהיגה במסגרת המהירות המותרת שהינה חסכונית יותר בצריכת הדלק.

תסמונת הבניין החולה

- שילוב של תסמינים הנגרמים בגלל שהות ממושכת במקומות סגורים. האדם המודרני מבלה 90% מזמנו במבנים סגורים (משרדים או בתים) אשר בנויים מחומרים או שיש בהם מוצרים (ריהוט, ביגוד, חומרי ניקוי) החושפים את מערכת הנשימה לחלקיקים זרים בכמות גדולה שהגוף אינו יכול להתמודד איתה. הסימפטומים כוללים: תשישות, כאבי ראש, כאבי גרון, שיעול, קשיי ריכוז, בחילות, סחרחורות, דימומים מהאף, מחלות ריאה עוד. אפשר למנוע בעיות אלו ע"י: הכנסת כמות מספקת של אויר מחוץ לבניין (איוורור טבעי); ותחזוקה תקופתית של מערכות המיזוג והאיוורור של הבניין; תאורה טבעית ונוחה, שמירה על טמפרטורה בין 20-24 מעלות ותנאי לחות של 50% ; שימוש בריהוט משרדי עשוי מחומרים טבעיים, שימוש בצבעי קיר מחומרים ידידותיים לסביבה ועוד.

דוגמאות להקטנת טביעת הרגל האקולוגית**שקיפות ודיווח:**

- כל מרכז רפואי/ בית חולים יכול ורשאי לבחון את הדרך המתאימה לו לתקשר את פעילותו. ניתן לבצע זאת ע"י הוספת עמוד ייחודי באתר האינטרנט או בהוספת הנושא למידע השוטף המוצג למבקרי בית החולים ועוד.

חסכון באנרגיה:

- מכוונים את המזגן ל 24 מעלות בקיץ ול - 20 מעלות בחורף
- קיום אמצעים למניעת בריחת אוויר ממוזג החוצה
- מחליפים את נורות הליבון בנורות פלורוסנט קומפאקטיות
- מתקינים חיישני נוכחות בחדרים הסוגרים את האור/מיזוג אוויר אוטומטית כשהחדר ריק
- מייצרים תאורה ממוקדת במקומות העבודה ופחות באזורי המעבר
- לכבות את כל המחשבים והציוד החשמלי הנוסף לפני שעוזבים את המשרד
- מעבירים את המחשבים למצב של חסכון בחשמל power saving

פעילות לחיסכון במים:

- מתקינים חסכמים על הברזים
- מציבים צמחייה חסכונית במים
- בודקים אפשרות לאיסוף ושימוש במי המזגנים להשקיה

עידוד שימוש בתחבורה חלופית:

- מעודדים את העובדים לחלוק את נסיעותיהם – קאר שרינג

מיחזור:

פסולת אלקטרונית:

- לא משליכים פסולת אלקטרונית לפח האשפה.
- בדיקה מול ספק הציוד האם הוא גם אוסף את הציוד הישן.
- התקשרות ישירה מול חברות מחזור לטובת איסוף מסודר.
- ניתן לתרום ציוד ישן תקין למועדוניות או לנזקקים.

סוללות:

- מציבים מתקן איסוף ייעודי במשרד.
- בודקים ספק לאיסוף והעברתם להטמנה מסודרת לרמת חובב.
- מזמינים את העובדים להביא סוללות משומשות מהבית.

נייר:

- הדפסה דו צדדית
- שמירת ניירות ישנים לטובת שימוש כניירות טיוטא
- מקבלים חשבונות באי מייל וכנ"ל דפי המידע מהבנק, חברת כרטיסי האשראי וכו'.
- מדפיסים חומרי פרסום על נייר ממוחזר
- מצמצמים שליחת חומרים מודפסים

שימוש בחומרים ידידותיים לסביבה:

- שימוש בכלים רב פעמיים – מוכוון למשרדי הנהלה/צוות
- מחליפים את הכוסות החד פעמיות בכוסות זכוכית – מוכוון למשרדי הנהלה/צוות
- מחליפים את חומרי הניקוי בידידותיים לסביבה

יוזמות ההנהלה:

- מציבים על לוח המודעות פינה ירוקה ובה יידוע העובדים על הפעילויות השונות
- הקרנת סרטים סביבתיים באירועי עובדים
- הקמת פורום סביבתיים להצפת רעיונות של העובדים
- תליית שלטים ליד פחי האשפה המעודדים מחזור
- מציבים שילוטם רלוונטיים במקומות נוספים במשרד